

Келісемін:

Директордың оқу-ісі
жөніндегі орынбасары
Каренова А.С

КММ

«01» 09 2023ж.

А.Каренова
2023ж.

Үйде жеке тегін оқытылатын оқушыға арналған бағдарлама

Пән: адам және әлем

Сынып: 7 «Ә»

Пән мұғалімі: Маханова Замира Абдигалиевна

2023-2024 оқу жылы

**2023-2024 оқу жылына арналған бағдарлама
орташа ақыл-ой кемістігі бар
7-сынып білім алушысына арналған
" Адам және әлем " пәні бағдарламасы**

7-сыныпқа арналған «Адам және әлем» пәнінің бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 20 қыркүйектегі № 469 бұйрығына 97 – қосымшасы орташа ақыл-ой кемістігі бар білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-9 сыныптары үшін " Адам және әлем " пәнінен үлгілік оқу бағдарламасы негізінде жасалды.

2023-2024 оқу жылында жұмыс оқу жоспарына сәйкес «Адам және әлем» пәні аптасына 1 рет өтіледі.

1. Оқу пәнінің мақсаты – білім алушылардың бастауыш сыныпта алған қоршаған әлем туралы түсініктерін кеңейту және бекіту, қоршаған әлемде бағдарлаудың тәжірибелік тәсілдерін дамыту, өмірлік қажетті дағдылары мен икемділіктерін қалыптастыру.

Оқу пәнінің міндеттері:

- 1) қоршаған әлемде тәжірибелік бағдарлау үшін қажетті икемділіктер мен дағдыларды, табиғаттағы қауіпсіз тәртіпті қалыптастыру;
- 2) өз денсаулығын сақтау және күту дағдыларын қалыптастыру;
- 3) адекваттық әлеуметтік тәртіп қалыптастыру.

Оқу пәнінің 7-сыныптағы базалық білім мазмұны

«Өлі табиғат» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) табиғаттағы мезгілдік өзгерістер;
- 2) ауа райы;
- 3) табиғат құбылыстары.

«Тірі табиғат» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) бөлме өсімдіктері және гүлзардағы өсімдіктер;
- 2) ағаштар мен бұталар;
- 3) бақ және бакша өсімдіктері;
- 4) саябақ өсімдіктері;
- 5) орман өсімдіктері;
- 6) егістік пен шабындық өсімдіктері;
- 7) дала мен шөл өсімдіктері;
- 8) жануарлардың сан алуан түрі;
- 9) үй жануарлары мен үй құстары;
- 10) жабайы жануарлар мен құстар.

«Адам ағзасы» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) адам және оның денесі;
- 2) адам және оның өмірі.

«Менің Отаным» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) менің қалам (ауылым);
- 2) менің елім.

Пәндік нәтижелер.

Білім алушының жеке бағдарлама бойынша жетістіктерін сипаттағанда міндетті түрде білім алушының дағдылар мен икемділіктерді меңгерудегі дербестік деңгейі (өздігінен, үлгі бойынша, еліктеу бойынша, педагогпен бірлескен әрекеттің көмегімен) көрсетіледі.

Күнтізбелік-тақырыптық жоспар

Адам және әлем 7 «Ә»- сынып

Аптасына: 1 сағат, барлығы: 34 сағат

№	Ауыспалы тақырып	Сабақтардың тақырыбы	Оқыту мақсаттары	Сағат саны	Мерзімі	Ескерту
I тоқсан						
1-тоқсан						
«Өлі табиғат»						
1		Түнгі және күндізгі аспанды.	7.1.1.1 түнгі және күндізгі аспанды ажырату;	1	4.09	
2		Күн жарық пен жылуды қалай береді?	7.1.1.2 күннің жарық және жылу беретінін түсіну; 7.1.2.1 ашық, жайма шуақ, бұлыңғыр ауа райын ажырату; кешегі, бүгінгі ауа райын ажырату, атау;	1	11.09	
3		Күз	7.1.1.3 ерте, алтын, қара күзді ажырату; күз белгілерін тану (атау), күз айларын, олардың санын атау; 7.1.1.4 күздегі өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді бақылау және атау; күзгі ағаштардың жапырақтарын, жемістерін, тұқымдарын жинау және қарастыру; күзгі жауыншашынды атау	1	18.09	
4		Күзгі ауа райы	7.1.2.2 жаңбыр, нөсер жаңбыр, бұлт, қара бұлт, қар, бұршақтарды ажырату және атау, қолшатырды пайдалану;	1	25.09	

			7.1.3.2 қар жауғанда, тайғакта, найзағай ойнағанда, жаңбыр жауғанда адамның қауіпсіздік ережелерін ұстану;			
5	Қыс.		7.1.1.5 қарлы, қары аз, жылы, суық қысты ажырату; қыс белгілерін тану\атау; қыс айларын, олардың санын атау; 7.1.1.6 қыстағы өсімдіктер және жануарлар өміріндегі өзгерістерді тану және атау; қыста құстарды қосымша тамақтандыру; 7.1.3.3 кемпіркосақты, қырауды, шықты бақылау;	1	2.10	
6	Көктем.		7.1.1.8 ерте көктемді, көктемнің аяқталуын ажырату; көктем белгілерін тану\ атау, көктем айларын, олардың санын атау;	1	9.10	
7	Көктемгі еңбек		7.1.1.10 адамның көктемгі табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\атау; 7.1.2.3 фотосуреттерді , пиктограммал арды және басқа белгілерді пайдалана отырып, ауа райы күнтізбесін жүргізу; жаңбырды, қар жауғанды, бұршақ жауғанды бақылау;	1	16.10	
8	Жаз.		7.1.1.11 жаз белгілерін тану\атау, жаз айларын, олардың санын атау; 7.1.1.12 адамның жазғы табиғаттағы еңбегін, көктемдегі мерекелерді білу\атау;	1	23.10	
2-тоқсан «Тірі табиғат»						
1	Бөлме өсімдіктері		7.2.1.1 мұғалімнің таңдауы бойынша бөлме өсімдігін тану, ату және күту 7.2.4.2 өсімдіктерге ұқыптылықпен қарау	1	6.11	

			<p>дағдысын байқау;</p> <p>7.2.1.2 гүлзардағы, сондай-ақ фотосуреттегі кез келген жергілікті гүлді (аккекіре, раушангүл, қырмызыгүл) тану, атау; өсімдік бөліктерін (жапырақ, гүл, сабақ) тану, атау, гүлдік өсімдіктерді гүлзарға отырғызуға қатысу</p> <p>7.2.4.1 саябақтағы кез келген жергілікті өсімдіктерді тану, атау;</p>	1	13.11	
2	Гүлзарлар		<p>7.2.2.1 кез келген жергілікті ағашты (қарағаш, терек, емен, үйеңкі, шырша, қайың) тану және атау; ағаштың дінін, бұтағын, жапырағын тану, атау; ағаштың жемістерін (бұр, жанғақ, талшын) салыстыру</p> <p>7.2.5 1 жапырақты ағаштарды: қайың, көктерек, емен, шетен және басқа да жергілікті ағаштарды тану, атау; қылқын жапырақты ағаштар: шырша, қарағай, балқарағай және басқа да жергілікті бұталарды, кез келген жергілікті шөптесін өсімдіктерді; кез келген жергілікті ормандағы саңырауқұлақ ы: жеуге жарамды, жеуге жарамсыз (мұғалімнің таңдауы бойынша) тану, атау</p>	1	20.11	
3	Ағаштар					
4	Бұталар		<p>7.2.2.2 кез келген жергілікті бұталарды (гүлшетен, итмұрын), сондай-ақ фотосуреттен тану, атау; бұталардың бұтақтарын, жапырақтарын, гүлдерін тану, атау</p> <p>7.2.5.2 табиғатта қауіпсіздік ережелерін (өзі үшін және табиғат үшін) ұстану;</p>	1	27.11	
5	Көкөністер		<p>7.2.3.1 тамақтағы және атыздағы көкөністерді: картоп, пияз, сәбіз, қызылша, қызанақ, қияр және басқаларын тану, атау; көкөністерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бақша дақылдарын отырғызуға</p>	1	4.12	

			катысу			
6	Жемістер. Жидектер	7.2.3.2 жемістерді: алма, алмұрт, жүзім, шабдалы, өрік, апельсин, банан немесе басқа да жергілікті жемістерді тану, атау; жемістерді пішіні, түсі, дәмі, иісі бойынша ажырату және салыстыру 7.3.2.3 кез келген жергілікті жидектерді тану, атау; жидектерді пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру	1	11.12		
7	Бақшада	7.3.2.4 бақша дақылдарын: қарбыз, қауын, асқабақ тану, атау; бақша дақылдарын пішіні, түсі, дәмі бойынша ажырату және салыстыру; бұршақ (үрмебұршақ, кәді, асқабақ) тұқымын себуге, өсімдікті күтуге қатысу; жаңғақтарды: грек жаңғағын, жержаңғақты тану, атау	1	18.12		
8	Дала өсімдіктері	7.2.7.1 даладағы кез келген жергілікті өсімдікті тану және атау; оларды суреттегі бейнелерімен салыстыру; өсімдік бөліктерін атау 7.2.7.2 қияқты, жантақты тану және атау	1	25.12		
3-тоқсан «Адам ағзасы»						
1	Дене мүшелері	7.3.1.1 адамның дене мүшелерін (бас, дене, қол, аяқ) тану және атау;	1	8.01		
2	Денсаулық- зор байлық	7.3.1.2 адамның бойынның және дене бітімінің жеке ерекшеліктерін ажырату	1	15.01		
3	Жаттығу жасайық	7.3.1.3 адамның денесінің, қолы мен аяғының бұлшық еттерін көрсету; бұлшық еттің адамға қозғалуға, таңертеңгілік гимнастиканың қарапайым жаттығуларын орындауға көмектесетінін түсіну	1	22.01		

4	Өзім туралы	7.3.1.5 өзінің тегін, есімін, әкесінің есімін, туылу датасын атау	1	29.01
5	Менің көңіл-күйім	7.3.1.4 өзінің ауру жағдайы, жағымсыз сезінулері (аштық, суық, ыстық, ауру сезінімдер) туралы хабарлау;	1	5.02
6	Менің қызықты бір күнім	7.3.2.3 өзінің әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау; 7.3.2.2 өзін тегдестіру: «бұл жасөспірім – мен»	1	12.02
7	Адам өмірінің кезендері	7.3.2.1 адам өмірінің кезендерін: бала, жасөспірім, ересек, қарт (кәрі) ажырату, атау; өз өмірін осы кезендермен салыстыру;	1	19.02
8	Отбасы мүшелері	7.3.2.4 ересектердің, ата-анасының әрекет түрлерін фотосуреттен көрсету/атау;	1	26.02
9	Менің достарым	7.3.2.5 сыныптастарын есімдері бойынша атау; фотосуреттегі кіші-үлкен таныс, бейтаныс адамдарды ажырату; фотосуреттен достарын, сыныптастарын көрсету;	1	4.03
10	Ұжымдық еңбек	7.3.2.6 ұжымдық еңбек ережелерін, ұжымдағы өмір ережелерін, тату ойын ережелерін орындау	1	11.03
4-тоқсан «Менің Отаным»				
1	Менің Қазақстаным!	7.4.2.1 өзінің елін және Қазақстанның астанасын атау, Қазақстанның туын және елтаңбасын тану	1	18.03
2	Қазақстан рәміздері	7.4.2.1 өзінің елін және Қазақстанның астанасын атау, Қазақстанның туын және елтаңбасын тану	1	1.04
3	Қазақстан рәміздері	7.4.2.1 өзінің елін және Қазақстанның астанасын атау, Қазақстанның туын және елтаңбасын тану	1	8.04

4	Елімнің тамаша табиғаты	7.4.1.2 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін (өзен, көл, тоған, тау, орман) тану және атау;	1	22.04	
5	Өзен. Көлдер	7.4.1.2 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін (өзен, көл, тоған, тау, орман) тану және атау;	1	29.04	
6	Орман. Тау	7.4.1.2 фотосуреттен жергілікті табиғаттың көрікті жерлерін (өзен, көл, тоған, тау, орман) тану және атау;	1	6.05	
7	Қалада	7.4.1.1 өзінің қаласын (ауылын, селосын, елді мекенін) атау	1	13.05	
8	Ауылда	7.4.1.1 өзінің қаласын (ауылын, селосын, елді мекенін) атау	1	20.05	